

Met tevreden leerteams op koers

Tussenrapportage periode 2021-2022
Een tweede tussenevaluatie

Dr. Marco Algera (Hogeschool Viaa)
Flo Dingemans (Landstede MBO)
Emma Nitert, MSc (Hogeschool KPZ)
Dr. Trynke Keuning (Hogeschool KPZ)
Dineke van der Struik-Pullen, MEd (Mbo Menso Alting Zwolle)
Anne Dreke Deddens, MSc (Hogeschool Viaa)

Inhoud

Managementsamenvatting	5
Introductie	7
1. Onderzoeksvragen en -methode	13
1.1 Onderzoeksvragen	13
1.2 Vragenlijsten	13
1.3 Achtergrond respondenten (studenten en leerteambegeleiders)	14
2. Meninge n over interprofessionele vraagstukken van leerteams	17
2.1 Aard van vraagstukken	17
2.2 Tevredenheid over vraagstukken	17
3. Begeleiding van en samenwerking in leerteams	19
3.1 Begeleiding van leerteams volgens studenten	19
3.2 Samenwerking in leerteams volgens studenten	19
3.3 Begeleiding van leerteams volgens leerteambegeleiders	20
4. Opbrengsten van interprofessionele leerteams	21
4.1 Opbrengsten deelname aan leerteam volgens studenten	21
4.2 Tevredenheid van leerteambegeleiders	21
5. Verspreiding gedachtegoed interprofessioneel samenwerken	23
5.1 Interprofessioneel samenwerken op de kaart gezet volgens leerteambegeleiders	23
5.2 Kansen voor Innovatiecluster Kind en Educatie volgens leerteambegeleiders	24
6. Professionalisering van leerteambegeleiders	25
6.1 Beoordeling professionaliseringsbijeenkomsten	25
6.2 Scholingsbehoefte leerteambegeleiders	25
7. Vergelijking met Tussenrapportage 2020-2021	27
7.1 Vergelijking scores studenten	27
7.2 Vergelijking scores leerteambegeleiders	27
7.3 Vergelijking kwalitatieve data van studenten en leerteambegeleiders	28
8. Conclusies, discussie en aanbevelingen	29
8.1 Conclusies	29
8.2 Discussie	31
8.3 Aanbevelingen	33
Bijlagen	35
Bijlage 1 Representativiteit studentengroep	37
Bijlage 2 Kwantitatieve scores schooljaar 2020-2021 en 2021-2022	38

Managementsamenvatting

Aan het einde van schooljaar 2021-2022 is een tweede tussenevaluatie verricht in het kader van het Innovatiecluster Kind en Educatie, gefinancierd door het RIF (Regionaal Investeringsfonds mbo). Het project beoogt de integratie van het concept 'interprofessioneel samenwerken' in de curricula van mbo- en hbo-opleidingen in Zwolle te bewerkstelligen.

Dat schooljaar deden dezelfde zes opleidingsinstellingen aan het project mee als eerder: de mbo-instellingen Deltion College, Landstede MBO (met verschillende locaties) en Mbo Menso Alting Zwolle en verder de hogescholen KPZ, Viaa en Windesheim. Studenten van deze opleidingen konden deelnemen aan gemêleerde leerteams, die op stageplekken (praktijkorganisaties) in de regio werden georganiseerd en waarin gezamenlijk aan een interprofessioneel vraagstuk wordt gewerkt.

Dit schooljaar deden er acht praktijkorganisaties méér mee dan het vorige schooljaar. De meeste van de 23 leerteams worden begeleid door één docent van de opleiding en één van de praktijkorganisatie. Het aantal participerende studenten bedroeg 136 studenten, dat zijn er 45 meer dan eerder.

Voor deze tussenevaluatie zijn in de periode mei-juni 2022 digitale vragenlijsten verzonden naar leerteambegeleiders en deelnemende studenten. De respons was redelijk, hoewel die van de studenten (36%) wat achterbleef bij die van de leerteambegeleiders.

Er zijn zeven onderzoeksvragen opgesteld. Daarmee is als eerste uitgevraagd hoe studenten en leerteambegeleiders het in het leerteam opgepakte interprofessionele vraagstuk ervaren hebben, hoe ze de begeleiding door beide 'partijen' beoordelen en wat ze als opbrengst van het leerproces zien. Een tweede deel gaat over hoe leerteambegeleiders het gedachtegoed van interprofessioneel samenwerken in hun organisaties uitdragen en welke professionaliseringswensen er bij hen leven. Omdat dit de tweede tussenevaluatie betreft, is het op onderdelen mogelijk om (gelet op de kleine groepen respondenten) voorzichtige vergelijkingen te maken.

Uit het onderzoek komt naar voren dat:

- > Interprofessionele vraagstukken meestal door praktijkorganisaties worden voorbereid en veelal te maken hebben met lesinhoud van de praktijkorganisatie of individuele hulpverlening.
- > Studenten interprofessioneel samenwerken als (erg) nuttig zien voor de praktijk en deelname aan een leerteam aanraden aan medestudenten.
- > Studenten en leerteambegeleiders tevreden zijn over het nut en de kwaliteit van de interprofessionele vraagstukken voor de student, voor het kind en daarmee voor de praktijk.
- > Studenten in grote mate tevreden zijn over de begeleiding die zij van leerteambegeleiders ontvangen en over hun onderlinge samenwerking. Ook leerteambegeleiders zelf voelen zich veelal senang in hun nieuwe rol en vinden de begeleiding interessant, maar soms wel complex.
- > Er ook wel vrijblijvendheid door zowel studenten als leerteambegeleiders geconstateerd wordt van met name de kant van studenten, maar soms ook van praktijkorganisaties.
- > De opbrengst van leerteams voor studenten met name is: het zicht krijgen op wat andere (typen) professionals doen en welke andere perspectieven zij op bijvoorbeeld onderwijs en hulpverlening hebben. Ook levert het een synergetische samenwerking op ($1+1=3$). Leerteambegeleiders zijn redelijk tevreden met het (leer)effect van de leerteams: hier is nog wel winst te behalen.
- > Het nut van interprofessioneel samenwerken – gelet op hun loopbaanperspectieven – lang niet alle studenten helder voor ogen staat.
- > De samenstelling van het leerteam interprofessioneler zou kunnen zijn als een aantal praktische zaken als roostering opgelost kan worden.
- > Leerteambegeleiders op diverse manieren interprofessioneel samenwerken onder de aandacht binnen hun organisaties proberen te brengen, maar dat ze zelf vinden dat dat nog wel méér kan.

- > Interprofessioneel samenwerken nog verder geïntegreerd moet worden in theoretische en praktijkcurricula.
- > Professionaliseringsbijeenkomsten voor leerteambegeleiders niet geheel tegemoetkomen aan hun behoeften en daarom met vrij lage rapportcijfers beoordeeld worden (rond de 6 of daaronder); de planning scoort het zwakst.
- > De itemscores van schooljaar 2021-2022 (voor zover vergelijkbaar) bij studenten een lichte verbetering laten zien ten opzichte van het voorgaande schooljaar. Dit geldt ten dele ook voor leerteambegeleiders, maar daar wordt ook regelmatig een lagere score gegeven dan eerder.

In het rapport zijn aanbevelingen opgenomen voor de praktijk van opleidingen en praktijkorganisaties alsook voor het Innovatiecluster Kind en Educatie.

Introductie

Dit is de tweede tussenrapportage van het Innovatiecluster Kind en Educatie, ditmaal over het schooljaar 2021-2022. Het Innovatiecluster wil sinds de start in september 2019 de beweging naar interprofessioneel samenwerken in de sectoren kinderopvang, basisonderwijs, welzijn en jeugdhulp ondersteunen, bekrachtigen en versnellen. Dit doet zij door interprofessionele samenwerking tussen en binnen de beroepsopleidingen met het werkveld te verstevigen en toekomstige werknemers op te leiden voor het werken in interprofessionele teams met bredere en uitwisselbare rollen (zie ook ons basisdocument *Leren interprofessioneel werken in het domein Kind en Educatie*, 2020, p. 6).

In deze rapportage is de blik gericht op het derde jaar van het Innovatiecluster waarin interprofessionele leerteams nog weer meer ervaringen hebben opgedaan in de praktijk.

In een leerteam werken studenten van verschillende opleidingsniveaus en vanuit verschillende vakgebieden (kinderopvang, basisonderwijs, welzijn en jeugdhulp) met elkaar aan een realistisch praktijkvraagstuk. Samen, maar ieder vanuit zijn eigen (aanstaande) professie. Zo'n leerteam wordt in principe begeleid door twee leerteambegeleiders. De één vanuit zijn of haar rol als opleider verbonden aan een mbo- of hbo-opleiding, de ander vanuit zijn of haar rol bij de praktijkinstelling waar het leerteam opereert. Voor beiden is het begeleiden van een interprofessioneel leerteam een vrij nieuwe rol die vraagt om een nieuwe houding, vaardigheden en kennis. Daarom zijn er het afgelopen jaar ook weer professionaliseringsbijeenkomsten georganiseerd.

Het doel van deze rapportage is het in kaart brengen van de stand van zaken rond de leerteams tot nu toe (juni 2022) en een vergelijking te maken met de eerste tussenrapportage (schooljaar 2020-2021). Wat kunnen we leren van de ervaringen van het afgelopen schooljaar en waar willen we de komende tijd naar toe? Om deze vragen te kunnen beantwoorden, zijn studenten en leerteambegeleiders gevraagd naar hun ervaringen met het leren en werken in interprofessionele leerteams.

Leerteams 2021-2022 in cijfers: deelnemende praktijkorganisaties en opleidingen

In totaal zijn er 22 praktijkorganisaties met een leerteam actief geweest, KC De Bolster had er zelfs twee (zie tabel 0.1). Wat opvalt in vergelijking met de vorige tussenrapportage is dat er in schooljaar 2021-2022 flink wat praktijkorganisaties voor het eerst zijn aangehaakt en dat er een paar gestopt zijn. Per saldo doen er nu vier praktijkorganisaties méér mee.

In totaal waren in schooljaar 2021-2022 136 studenten van zes Zwolse mbo- en hbo-opleidingen bij de leerteams betrokken. ROC van Twente, het Alfa-college, het Drenthe College en Aventus zijn nu ook met een paar studenten aangehaakt. Een schooljaar eerder waren er 91 studenten aan een leerteam verbonden (zie tabel 0.2).

De opleidingen pabo en Onderwijsassistent zijn oververtegenwoordigd (elk ruim een kwart van het geheel). De deelname van de opleidingen voor (Gespecialiseerd) Pedagogisch Medewerker (Kinderopvang) blijft steken op ruim een tiende deel, terwijl de andere opleidingen met slechts lage percentages participeren.

Praktijkorganisatie – locatie (bestuur)	Samenstelling leerteam			
	Organisatie	Opleiding	Jaar	Aantal
KC Bernhard – Steenwijk (Accrete)	Deltion College	Ped. Medewerker Kinderopvang	2	1
	Landstede MBO	Onderwijsassistent	2	2
	Viaa	Pabo	4	1
	Windesheim	Ped. Management Kind en Educatie	2	1
	Windesheim	Ped. Management Kind en Educatie	3	1
	Windesheim	Teachers College	4	1
Het Kompas – Vollenhove (Accrete)	KPZ	Ped. Educatief Professional	2	1
	Viaa	Pabo	2	3
De Wilgenburg – Zwolle (Catent)	Landstede MBO	Ped. Medewerker Kinderopvang	3	2
	KPZ	Pabo	3	1
KC Aquamarijn – Zwolle (Florion)	Menso Alting	Ped. medewerker Kinderopvang	3	3
	Viaa	Pabo	2	2
	Viaa	Pabo	4	2
Het Stroomdal – Kampen (IRIS)	Landstede MBO	Ped. Medewerker Kinderopvang	1	1
	Landstede MBO	Ped. Medewerker Kinderopvang	3	1
	Landstede MBO	Onderwijsassistent	2	4
	Landstede MBO	Onderwijsassistent	3	1
	Windesheim	Pabo	4	1
KC De Bolster – Raalte (Mijnplein) Leerteam 1	Deltion College	Onderwijsassistent	1	1
	Deltion College	Onderwijsassistent	3	1
	Landstede MBO	Onderwijsassistent	2	1
	KPZ	Ped. Educatief Professional	1	1
	KPZ	Pabo	2	1
KC De Bolster – Raalte (Mijnplein) Leerteam 2	Deltion College	Ped. Medewerker Kinderopvang	3	1
	Landstede MBO	Onderwijsassistent	3	1
	KPZ	Pabo	1	1
	KPZ	Pabo	3	2
	Windesheim	Ped. Management Kind en Educatie	3	1
IKC De IJsselhof – Zwolle (OOZ)	Landstede MBO	Gespecialiseerd Ped. Medewerker	1	1
	KPZ	Ped. Educatief Professional	2	1
	Deltion College	Onderwijsassistent	3	3
KC De Schatkamer – Zwolle (OOZ)	Deltion College	Gespecialiseerd Ped. Medewerker	2	2
	Landstede MBO	Onderwijsassistent	2	1
	Landstede MBO	Onderwijsassistent	3	1
	KPZ	Ped. Educatief Professional	2	1
	Windesheim	Ped. Management Kind en Educatie	4	1
SBO De Sluis – Zwolle (OOZ)	Landstede MBO	Gespecialiseerd Ped. Medewerker	2	1
	Deltion College	Onderwijsassistent	1	1
	Windesheim	Ped. Management Kind en Educatie	2	1
	Windesheim	Social Work	4	1
De Schelleboom – Zwolle (Partou)	Deltion College	Ped. Medewerker Kinderopvang	2	2
	Landstede MBO	Gespecialiseerd Ped. Medewerker	2	1
	Landstede MBO	Gespecialiseerd Ped. Medewerker	3	2
	Windesheim	Ped. Management Kind en Educatie	1	1
St. Franciscus – Nunspeet (SKO)	Landstede MBO	Onderwijsassistent	2	1
	KPZ	Pabo	1	1
	KPZ	Pabo	2	1
	KPZ	Pabo	4	1
	Windesheim	Ped. Management Kind en Educatie	1	1
De Golfslag – Swifterbant (SKO)	Deltion College	Onderwijsassistent	1	2
	Landstede MBO	Onderwijsassistent	1	1
	KPZ	Pabo	1	1

Praktijkorganisatie – locatie (bestuur)	Samenstelling leerteam			
	Organisatie	Opleiding	Jaar	Aantal
	KPZ	Pabo	2	1
	KPZ	Pabo	4	1
	Windesheim	Pabo deeltijd	3	1
De Klimboom – Dronten (SKO)	Deltion College	Onderwijsassistent	1	1
	Deltion College	Onderwijsassistent	3	2
	KPZ	Pabo deeltijd	2	1
	KPZ	Pabo	1	2
	KPZ	Pabo	2	1
	KPZ	Pabo	3	1
	KPZ	Pabo	4	1
De Kring – Lelystad (SKO)	Landstede MBO	Gespecialiseerd Ped. Medewerker	1	1
	Deltion College	Onderwijsassistent	1	2
	Deltion College	Onderwijsassistent	2	1
	Deltion College	Onderwijsassistent	3	1
	KPZ	Pabo	3	1
Wij(k)leren – Zwolle (Travers)	Landstede MBO	Sociaal Werker	1	2
	Deltion College	Sociaal Werker	1	2
	Windesheim	Social Work	3	1
	Viaa	Social Work	3	1
Het Palet – Deventer (Varietas)	Deltion College	Ped. Medewerker Kinderopvang	3	1
	Landstede MBO	Gespecialiseerd Ped. Medewerker	3	1
	Landstede MBO	Onderwijsassistent	2	1
	KPZ	Pabo	1	1
	KPZ	Pabo	2	1
	ROC Twente	Maatschappelijke Zorg	3	1
	Windesheim	Ped. Management Kind en Educatie	3	1
De Steenuil – Deventer (Varietas)	Aventus	Ped. Medewerker Kinderopvang	3	2
	Aventus	Onderwijsassistent	2	1
	KPZ	Ped. Educatief Professional	1	1
	ROC Twente	Sociaal Werker	2	1
SBO De Brug – Zwolle (Vivente)	Landstede MBO	Gespecialiseerd Ped. Medewerker	2	1
	Landstede MBO	Onderwijsassistent	2	1
	Landstede MBO	Onderwijsassistent	3	3
	Windesheim	Pabo	4	1
	Windesheim	Ped. Management Kind en Educatie	3	1
	Windesheim	Universitaire Pabo	3	1
KC De Morgenster – Zwolle (Vivente)	Landstede MBO	Onderwijsassistent	3	1
	Menso Alting	Onderwijsassistent	2	2
	KPZ	Ped. Educatief Professional	1	1
	Windesheim	Pabo	1	2
	Windesheim	Pabo	4	1
Gerardus Majella – Vaassen (VOG)	Deltion College	Onderwijsassistent	2	1
	KPZ	Pabo deeltijd	2	1
	KPZ	Pabo	1	1
SBO De Vorm – Apeldoorn (VOG)	Aventus	Gespecialiseerd Ped. Medewerker	1	1
	Aventus	Gespecialiseerd Ped. Medewerker	2	3
	Aventus	Gespecialiseerd Ped. Medewerker	3	3
	Aventus	Onderwijsassistent	2	1
KOO Meppel – Meppel	Alfa-college	Ped. Medewerker Kinderopvang	1	1
	Drenthe College	Gespecialiseerd Ped. Medewerker	2	1
	Windesheim	Pabo	2	1
	Windesheim	Ped. Management Kind en Educatie	1	1

Tabel 0.1 Overzicht deelnemende praktijkorganisaties en leerteams.

Opleidingsplaats	Opleidingssector	NLQF-niveau
Mbo-opleidingen		
Deltion College – Zwolle	Pedagogisch Medewerker Kinderopvang Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerker Onderwijsassistent Sociaal Werker	3 4 4 3 en 4
Landstede MBO – Harderwijk	Ped. Med. Kinderopvang / Gesp. Ped. Med. Sport & Bewegen	3 en 4 2, 3 en 4
Landstede MBO – Lelystad	Ped. Med. Kinderopvang / Gesp. Ped. Med.	3 en 4
Landstede MBO – Raalte	Ped. Med. Kinderopvang / Gesp. Ped. Med.	3 en 4
Landstede MBO – Zwolle	Ped. Med. Kinderopvang / Gesp. Ped. Med. Sociaal Werker Maatschappelijke Zorg Sport & Bewegen Dienstverlening	3 en 4 4 3 en 4 2, 3 en 4 2
Mbo Menso Alting Zwolle – Zwolle	Ped. Med. Kinderopvang / Gesp. Ped. Med. Maatschappelijke Zorg	3 en 4 3 en 4
Aventus – Apeldoorn	Pedagogisch Medewerker Kinderopvang Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerker Onderwijsassistent	3 4 4
ROC van Twente	Maatschappelijke Zorg Sociaal Werker	3 en 4 4
Alfa-college	Pedagogisch Medewerker Kinderopvang	3
Drenthe College	Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerker	4
Hbo-opleidingen		
Hogeschool KPZ – Zwolle	Pedagogisch Educatief Professional Pabo	5 6
Hogeschool Viaa – Zwolle	Pabo Social Work	6 6
Hogeschool Windesheim – Zwolle	Pedagogisch Management Kind en Educatie Social Work Pabo	6 6 6

Tabel 0.2 Specificaties van de deelnemende opleidingen, gerangschikt per sector en opleidingsinstelling. De cijfers in de rechterkolom duiden de NLQF-niveaus aan.

Leeswijzer

In *hoofdstuk 1* komen de onderzoeksvragen aan bod en wordt uitgelegd hoe het onderzoek uitgevoerd is en welk type respondenten deelnam. *Hoofdstuk 2* staat in het teken van de meningen over de opgepakte interprofessionele vraagstukken door de leerteams, terwijl in *hoofdstuk 3* de begeleiding en samenwerking in de leerteams centraal staat.

Hoofdstuk 4 gaat over de opbrengsten van de leerteams volgens studenten en leerteambegeleiders. In *hoofdstuk 5* wordt ingegaan op de vraag of en hoe het gedachtegoed rond interprofessioneel samenwerken in het netwerk (veelal de eigen organisatie) van leerteambegeleiders verspreid wordt. *Hoofdstuk 6* gaat over de scholingsbehoeften van leerteambegeleiders. In *hoofdstuk 7* worden – voor zover mogelijk – de bevindingen van de tussenrapportages van 2021-2022 vergeleken met die van 2020-2021.

Het rapport wordt in *hoofdstuk 8* afgesloten met conclusies, een korte discussie over de onderzoeksresultaten en aanbevelingen voor de praktijk van opleidingen en werkveld. Uiteraard wordt ook door het Innovatiecluster lering getrokken uit de in dit rapport gepresenteerde bevindingen.

Kijk voor meer informatie over de achtergrond, opzet, doelen en medewerkers van dit project op de website van het Innovatiecluster Kind en Educatie: www.kindeneducatie.nl

Hoofdstuk 1

Onderzoeksvragen en -methode

Aan dit evaluatieve monitoringsonderzoek lag een aantal onderzoeksvragen ten grondslag. Deze staan vermeld in § 1.1 en worden in deze rapportage beantwoord. Verder wordt in dit hoofdstuk inzicht gegeven in de methoden die in dit onderzoek zijn gebruikt (§ 1.2). Daarnaast bevat dit hoofdstuk (in § 1.3) ook achtergrondinformatie over de leerteams die aan dit onderzoek hebben meegewerkt. Er wordt weergegeven op welke locaties de leerteams actief waren en van welke opleidingen de studenten afkomstig waren die de enquête hebben ingevuld.

1.1 Onderzoeksvragen

De volgende onderzoeksvragen staan centraal in deze rapportage:

1. Welke vraagstukken worden door interprofessionele leerteams opgepakt?
2. Hoe tevreden zijn studenten en leerteambegeleiders over de opgepakte vraagstukken?
3. Wat vinden studenten en leerteambegeleiders van de begeleiding van de leerteams en de onderlinge samenwerking?
4. Wat zijn volgens studenten en leerteambegeleiders opbrengsten van het werken in leerteams?
5. Op welke manier dragen leerteambegeleiders het gedachtegoed van interprofessioneel samenwerken uit in hun organisatie?
6. Welke scholingsbehoeften hebben leerteambegeleiders zelf en hoe beoordelen zij de georganiseerde professionaliseringsbijeenkomsten?
7. In welke mate zijn er verschillen te constateren tussen de onderzoeksresultaten gepresenteerd in de tussenrapportages van 2020-2021 en 2021-2022?

1.2 Vragenlijsten

Deze rapportage is gebaseerd op informatie uit twee (online) vragenlijsten. De ene vragenlijst is uitgezet onder studenten die in 2021-2022 hebben deelgenomen aan de leerteams. Deze vragenlijst bevatte 26 inhoudelijke vragen, waarvan er vijf open waren. Leerteambegeleiders is gevraagd de vragenlijst door te zetten naar de studenten uit hun leerteam. Het wel of niet invullen van de enquête is dus deels afhankelijk geweest van de inzet van de leerteambegeleiders. Er is daardoor een mogelijkheid dat uit het ene leerteam (bijna) alle studenten de vragenlijst hebben ingevuld en van het andere leerteam geen enkele student.

Er zijn 49 ingevulde vragenlijsten teruggekomen, waarvan 37 compleet ingevuld waren. Maximaal hadden 136 studenten een vragenlijst kunnen ontvangen en invullen.

De andere vragenlijst is uitgezet onder leerteambegeleiders die in het schooljaar 2021-2022 een leerteam hebben begeleid. Deze vragenlijst was met 36 items – waaronder zes open vragen – iets uitgebreider dan de studentenversie. Ook deze vragenlijst is naar de leerteambegeleiders gemaïld, nu met de vraag deze zelf in te vullen.

Er zijn 23 (van de ongeveer 50 verstuurd) enquêtes teruggekomen, achttien daarvan waren volledig ingevuld. Gelet op dit aantal worden de resultaten van deze groep niet in percentages weergegeven.

Beide vragenlijsten waren op onderdelen aangepast naar aanleiding van de onderzoeksresultaten van de eerste evaluatieronde (2020-2021). Daarom is er niet op alle items een vergelijking mogelijk tussen beide metingen (zie ook hoofdstuk 7).

Er zijn in deze tweede meting, in tegenstelling tot de eerste meting, geen focusgroeps gesprekken met leerteambegeleiders gevoerd.

1.3 Achtergrond respondenten (studenten en leerteambegeleiders)

Dit derde schooljaar deden in grote lijnen dezelfde praktijkorganisaties en mbo- en hbo-opleidingen mee als in het vorige schooljaar. Tabel 0.1 gaf een opsomming voor het schooljaar 2021-2022. Niet alle organisaties namen deel aan de tussenevaluatie die in dit rapport beschreven wordt. Studenten die aan dit onderzoek deelnamen, liepen stage bij een van de praktijkorganisaties die in tabel 1.1 worden vermeld.

Praktijkorganisaties	
> KC Bernhard	> KOO Meppel
> CBS Het Stroomdal	> Mijnplein
> Gerardus Majella	> Raster Groep
> KC Aquamarijn Zwolle	> SBO De Sluis
> KC De Schatkamer	> SBO De Vorm
> KC De Bolster / KDV De Rode Bank	> CBS De Morgenster

Tabel 1.1 Praktijkorganisaties waar responderende studenten stage liepen.

Tabel 1.2 laat zien aan welke opleiding de studentrespondenten verbonden zijn. Tussen haakjes staat het aantal respondenten per opleiding dat slechts een deel van de vragenlijst heeft beantwoord. Onderwijsassistenten, pabo-studenten en Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerkers zijn behoorlijk oververtegenwoordigd in de respondentengroep.

Bijna driekwart (74%) van de studenten zit in hun tweede of derde schooljaar. De studenten namen vooral (76%) deel aan het leerteam omdat ze toevalligerwijs op een stageplek belandden die een interprofessioneel leerteam had. Enkele studenten waren gevraagd door hun opleiding of hadden zelf gericht gezocht naar een stageplek met zo'n leerteam.

Niveau	Opleiding	Aantal studenten
Mbo 3	Pedagogisch Medewerker Kinderopvang	3
Mbo 4	Onderwijsassistent	12 (17)
Mbo 4	Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerker	7 (8)
Mbo 4	Sociaal Werker	0 (1)
Hbo 5	Pedagogisch Educatief Professional	3
Hbo 5	Pedagogisch Management Kind en Educatie	3
Hbo 6	Pabo	6 (11)
Hbo 6	Teachers College	2
Hbo 6	Social Work	1
Totaal		37 (49)

Tabel 1.2 Opleidingen van responderende studenten.

Uit een vergelijking van beide tabellen met die van tabel 0.1 blijkt dat de respondentengroep studenten een redelijke afspiegeling is van het geheel aan opleidingen dat bij het Innovatiecluster Kind en Educatie betrokken is (zie ook bijlage 1).

Voordat deze studenten in hun leerteam terechtkwamen, had ruim de helft (57%) er geen idee van wat interprofessioneel samenwerken inhield. Eén op de vijf (20%) studenten had les gehad in interprofessioneel samenwerken en nog eens een vijfde deel (20%) kreeg informatie erover op de stageplek.

Wat betreft de leerteambegeleiders, die aan deze onderzoeksrunde deelnamen, zijn er net iets meer afkomstig vanuit een praktijkorganisatie dan vanuit een opleidingsinstelling.

Hoofdstuk 2

Meningen over interprofessionele vraagstukken van leerteams

In dit hoofdstuk wordt gekeken naar de vraagstukken waaraan de studenten in de leerteams hebben gewerkt. Er wordt in § 2.1 gekeken wat die vraagstukken zijn en hoe deze vraagstukken ontstaan zijn. In § 2.2 komt de tevredenheid met de vraagstukken aan de orde en in hoeverre die geschikt zijn om interprofessioneel op te pakken.

2.1 Aard van vraagstukken

Studenten noemen een keur aan soorten vraagstukken en opdrachten waaraan ze gewerkt hebben, die zich grosso modo in twee categorieën laten opdelen: lesinhoud op de praktijkschool en concrete hulpverlening.

Wat betreft lesinhoud worden genoemd: bewegen tijdens de les, sportieve en gezonde school, inspirerend wetenschap&techniek-onderwijs, taalontwikkeling, doorgaande lijn Nederlands van peuters naar kleuters, talentgedreven werken en passende elementen van Daltononderwijs. Individuele hulpverlening richt zich onder andere op huisbezoeken en agressiebeheersing bij kinderen. Naast deze beide categorieën wordt ook een onderwerp als 'De (inter)professionaliteit van medewerkers' als vraagstuk opgeworpen.

De vraag naar de aard van de opgepakte vraagstukken is ook aan leerteambegeleiders voorgelegd. Omdat de responderende studenten niet per se bij deze leerteambegeleiders in het leerteam zitten, kunnen de antwoorden wat uiteenlopen. Aanvullend op de studenten geven leerteambegeleiders aan dat het werkthema van het leerteam bijvoorbeeld de communicatie tussen sbo-school en andere professionals was.

Ruim de helft (57%) van de studenten geeft aan dat de organisatie het vraagstuk of de opdracht voor hun komst al klaar had liggen. Een op de vijf (19%) studenten heeft als leerteam het vraagstuk of de opdracht samen met de organisatie bedacht. Voor de overige studenten geldt dat de organisatie na een tijdje met het vraagstuk of de opdracht is gekomen (10%) of dat studenten zelf het vraagstuk of de opdracht hebben mogen bedenken (7%).

2.2 Tevredenheid over vraagstukken

Drie op de vijf (61%) studenten zijn van mening dat het vraagstuk 'nuttig' tot 'zeer nuttig' was. Een derde (32%) staat hier neutraal in. De overgrote meerderheid (83-85%) van de studenten vindt het vraagstuk nuttig voor de praktijkorganisatie of voor het kind. Bijna geen van de studenten (5%) vindt het vraagstuk te gemakkelijk of te moeilijk. Ook het percentage studenten dat het vraagstuk als te breed of te smal ervaart, is gering (12%).

Van de leerteambegeleiders geven veertien van de achttien aan dat het vraagstuk een wens van de praktijkorganisatie was. Op de vraag of het vraagstuk een wens van de studenten was, reageren de leerteambegeleiders erg wisselend (van 'helemaal niet' tot 'ja heel erg').

Het gros (dertien tot zestien van de achttien) van de leerteambegeleiders vindt het vraagstuk enthousiasmerend, respectievelijk betekenisvol voor studenten. De meesten (zestien) zijn van oordeel dat het vraagstuk aansloot bij de verschillende niveaus van studenten (zie tabel 0.2) of dat het karakter van het vraagstuk interprofessioneel was (veertien leerteambegeleiders). Daarnaast geven ze doorgaans te kennen dat ze de reikwijdte en de moeilijkheidsgraad van het vraagstuk als 'precies goed' beoordelen, maar in een paar gevallen 'te breed' of 'te moeilijk'.

Hoofdstuk 3

Begeleiding van en samenwerking in leerteams

Een interprofessioneel leerteam wordt begeleid door twee leerteambegeleiders: één vanuit de rol als opleider verbonden aan een mbo- of hbo-opleiding, de ander vanuit de rol bij de praktijkinstelling waar het leerteam opereert. In dit hoofdstuk wordt eerst de begeleiding beoordeeld vanuit het perspectief van studenten (§ 3.1) om daarna in § 3.2 in te gaan op de onderlinge samenwerking van studenten in hun leerteam. Paragraaf 3.3 staat in het teken van hoe leerteambegeleiders het begeleiden van een leerteam hebben ervaren.

3.1 Begeleiding van leerteams volgens studenten

Van de studenten heeft 42% één keer per maand contact met hun leerteambegeleider, 39% heeft twee keer per maand contact. Deze contactmomenten waren in ongeveer twee derde (63%) van de gevallen van tevoren gepland. Het komt ook wel voor (17%) dat leerteambegeleiders het initiatief daartoe nemen; studenten doen dat zelden (5%).

Studenten blijken 'tevreden' (71%) tot 'erg tevreden' (22%) over de begeleiding van hun leerteambegeleider. Een enkeling geeft aan 'neutraal' te zijn wat betreft de begeleiding. Er is geen negatieve beoordeling gegeven.

Volgens de studenten ziet de ideale begeleiding van een leerteam er als volgt uit: de leerteambegeleider zorgt voor een fijne sfeer en begint met kennismaken. Hij of zij helpt het leerteam op te starten, houdt vervolgens regelmatig de vinger aan de pols en bewaakt of de opdracht realistisch is. Er is van meet af aan een goede communicatie, verwachtingen worden geuit en de instructies zijn helder.

Verder geeft de leerteambegeleider studenten de ruimte om zich te ontwikkelen en stuurt niet te snel bij. Daarnaast wordt het leerteam structuur geboden, waarbij tegelijk een realistische nabootsing van de praktijk blijft bestaan. Tevens staat de leerteambegeleider open voor verschillende werkvormen. Vaste data aanhouden werkt ook goed, evenals interesse voor de school van herkomst en alle opleidingsrichtingen de ruimte geven. De leerteambegeleider stelt vragen, geeft idealiter vertrouwen en feedback en heeft duidelijk voor ogen naar welk product toegewerkt moet worden. Ten slotte is hij of zij betrokken en enthousiast en heeft oog voor ieders talenten.

Een andere begeleidingsstructuur is dat twee ouderejaars (bijvoorbeeld lio-studenten) het leerteam begeleiden, waarbij die op de achtergrond begeleid worden door ervaren collega's.

3.2 Samenwerking in leerteams volgens studenten

Een ander aspect van de leerteams betreft de interprofessionele samenwerking tussen studenten van verschillende opleidingen rondom het praktijkvraagstuk. Die samenwerking wordt door de studenten zeer positief beoordeeld: driekwart (76%) van deze respondentengroep ziet die als 'goed' of zelfs 'uitstekend'. Niemand is van mening dat die samenwerking slecht is. Een paar geven aan dat ze de samenwerking 'matig' vinden.

Als het gaat om wat er goed ging in de samenwerking, dan noemen studenten onder andere het volgende: communicatie en overleg, plannen en eerlijke taakverdeling en een doel voor ogen houden. Daarnaast worden als succesfactoren genoemd: de teamsfeer, (het waarderen van) ieders inbreng en trouwe aanwezigheid.

Uiteraard is ook gevraagd naar wat volgens hen verbetering behoeft in de samenwerking. Studenten geven aan het lastig te vinden dat stagedagen van studenten niet altijd matchen. Qua attitude van de studenten maken zij ook opmerkingen: soms schoten samenwerkingsvaardigheden tekort of deden sommige teamleden te weinig of kwamen ze niet opdagen. Elkaar ontmoeten viel in coronatijd tegen. Eén hbo-respondent verwachtte meer van mbo-studenten dan zij konden waarmaken.

Wordt hun gevraagd wat studenten geleerd hebben van de samenwerking met studenten van andere opleidingen, dan antwoorden velen van hen dat het nuttig is andere perspectieven (op bijvoorbeeld onderwijs of hulpverlening) te leren kennen, dat ieder zijn waardevolle aandeel in het geheel heeft en de samenwerking synergetisch is: $1+1=3$. Heel praktisch hebben sommige deelnemers tips van anderen voor bijvoorbeeld energizers opgedaan.

3.3 Begeleiding van leerteams volgens leerteambegeleiders

Als leerteambegeleiders gevraagd wordt wat zij van de complexiteit van het begeleiden van een leerteam vinden, dan ontstaat een gedifferentieerd scorebeeld. Ongeveer de helft (acht van de achttien leerteambegeleiders) is (heel erg) van mening dat deze begeleiding complex is, terwijl nog eens negen van deze respondentengroep dat juist (helemaal) niet vinden. Waaraan dat ligt, is onbekend.

Min of meer los van die complexiteit gaat de begeleiding hun wel goed af, vinden veertien leerteambegeleiders; één vindt van niet. Gevraagd wat er goed ging of nog moeilijk bleek, antwoorden leerteambegeleiders onder andere dat ze verschillende dingen zelf moesten leren, zoals niet te aanwezig zijn als begeleider, maar het leerteam meer eigenaarschap geven. Ook lastig was het als het commitment van de school onduidelijk was evenals het plannen bij bijeenkomsten of de verschillende inzet van studenten; soms lijkt er sprake van vrijblijvendheid. Een enkele leerteambegeleider geeft aan dat het werk na schooltijd plaatsvond en had liever gezien dat hij of zij ervoor vrij geroosterd was. Door personeelstekort konden studenten niet altijd de bijeenkomsten bijwonen, omdat ze plotseling voor de groep moesten staan. Door het uitvallen van studenten belemmerde de (geringe) groepsgrootte het werkelijke interprofessioneel samenwerken.

Wat sommige respondenten betitelen als iets wat goed gaat, is het invoeren van hulp van de collega-leerteambegeleider. Anderen noemen dat leerteamleden én leerteambegeleider zichzelf en elkaar leerden kennen of roemen hun opbouw in de bijeenkomsten. Ook het talentgericht motiveren van studenten wordt als kracht gezien.

Men vindt doorgaans ($n=14$) dat het begeleiden van een interprofessioneel leerteam het eigen werk interessant maakt. Eenzelfde aantal is van mening dat het een verrijking in het kader van hun professionele ontwikkeling inhoudt.

Hoofdstuk 4

Opbrengsten van interprofessionele leerteams

In dit hoofdstuk wordt gekeken naar wat het samenwerken in een interprofessioneel leerteam heeft opgeleverd volgens studenten (§ 4.1) en hoe tevreden de leerteambegeleiders zijn over een aantal aspecten van hun leerteam (§ 4.2).

4.1 Opbrengsten deelname aan leerteam volgens studenten

Deelname aan een interprofessioneel leerteam brengt volgens studenten positieve resultaten met zich mee. Zo krijgen vier op vijf (78%) studenten meer zicht op wat studenten van andere opleidingen doen en heeft eenzelfde aandeel meer zicht gekregen op de eigen expertise. Hun participatie stelt hun in staat beter te leren samenwerken (57%). Voor 41% van de studenten draagt hun deelname in het leerteam niet echt bij aan het beter leren samenwerken (neutraal).

Verder weten drie op de vijf (59%) studenten nu beter waarvoor zij professionals met andere opleidingen zouden kunnen inzetten (een kwart (27%) scoort neutraal op deze stelling) en hebben ze meestal (68%) beter kunnen aansluiten bij de behoeften van het kind. Op de stelling of ze door de deelname aan het interprofessionele leerteam zicht hebben gekregen op mogelijkheden in hun eigen carrière, zijn de scores verdeeld: de helft (54%) vindt '(helemaal) van wel', maar een derde (35%) scoort hierop de neutrale tussencategorie. Voor een paar (11%) heeft het meedoen aan het leerteam de eigen loopbaanperspectieven niet geconcretiseerd.

Meer in algemene zin zijn nog drie items voorgelegd over interprofessioneel samenwerken in een leerteam. De eerste vraag betreft in welke mate de praktijkorganisatie het leerteam als een belangrijk onderdeel beschouwde volgens de studenten. De helft (49%) vond dat maar 'zo-zo' (neutraal), een derde (35%) '(helemaal) van wel', terwijl 16% het hiermee '(helemaal) oneens' is.

Ruim driekwart (78%) van de studenten vindt interprofessioneel samenwerken 'zeer tot buitengewoon nuttig'; de overige studenten zijn van mening dat deze manier van werken 'enigszins nuttig' is. Van de studenten zou bijna driekwart (73%) het deelnemen aan een interprofessioneel leerteam aanraden aan andere studenten. De overige 27% staat hier neutraal in.

4.2 Tevredenheid van leerteambegeleiders

Iets meer dan de helft (tien van de achttien) van de leerteambegeleiders is 'tevreden' of 'zeer tevreden' over het functioneren van hun leerteam, terwijl vijf van deze respondentengroep 'matig tevreden' is (neutraal). De andere drie leerteambegeleiders zijn in meer of mindere mate 'ontevreden'.

Tevredenheid wordt aangewakkerd door enthousiasme, het creëren van een veilige (leer)omgeving en het maken van goede afspraken. Goede communicatie, vaste momenten van bijeenkomen en trouwe deelname waren andere oorzaken van tevredenheid. Sommige leerteams namen zelf veel initiatief en stuurden min of meer zichzelf aan.

Zij die ontevreden waren over het functioneren van hun leerteam, geven aan dat studenten vaak niet kwamen opdagen, omdat deelname niet verplicht was gesteld. Afspraken werden niet altijd nagekomen. Een andere reden voor een lagere score was dat de samenstelling van het leerteam rijker had kunnen zijn als de randvoorwaarden (tijd en stagedagen) de deelname van een student kinderopvang niet hadden beperkt. In een ander geval koos een nieuwe directeur voor het leggen

van andere prioriteiten. Sommige leerteams bleven wat hangen in de opstartfase, waarbij coronamaatregelen het ook niet gemakkelijker maakten (zie ook verder in deze paragraaf). Sowieso kwam het geregeld voor dat studenten uitvielen om uiteenlopende redenen.

Hoewel ruim de helft (tien van de achttien) van de leerteambegeleiders 'tevreden' is over de samenstelling van het interprofessionele leerteam, lijkt daar volgens de anderen in meer of mindere mate nog winst te behalen. Hoe de samenstelling tekortschiet of op welke manier die dan verbeterd zou kunnen worden, is onbekend.

Een vergelijkbaar scorebeeld ontstaat als gekeken wordt naar de tevredenheid over de door de studenten doorgemaakte ontwikkeling. In totaal elf leerteambegeleiders zijn (uitgesproken) 'positief', zes 'neutraal' en één is daarover 'ontevreden'. De verbinding met de praktijkorganisatie wordt positiever beoordeeld: veertien leerteambegeleiders zijn hierover '(zeer) tevreden'.

Het onderlinge contact tussen de twee leerteambegeleiders die elk leerteam in principe heeft wordt door hen doorgaans (n=15) als '(zeer) bevredigend' beoordeeld.

In het derde schooljaar, waarin met interprofessionele leerteams werd gewerkt, speelden maatregelen in het bestrijden van en omgaan met de coronapandemie nog. Volgens de leerteambegeleiders had dit gevolgen voor het functioneren en begeleiden van leerteams. Zo geven de leerteambegeleiders aan dat veel bijeenkomsten online moesten plaatsvinden, wat in het begin het maken van verbinding binnen het leerteam bemoeilijkte. Op sommige leerteams had corona geen invloed, bij andere leerteams nam de motivatie van studenten af.

Hoofdstuk 5

Verspreiding gedachtegoed interprofessioneel samenwerken

Dit hoofdstuk gaat in op hoe interprofessioneel samenwerken op de kaart gezet is volgens leerteambegeleiders. Allereerst wordt uit de doeken gedaan welke acties leerteambegeleiders genomen hebben om het (leren) interprofessioneel samenwerken onder de aandacht van hun collega's te brengen (§ 5.1). Daarna wordt in § 5.2 ingegaan op mogelijkheden die er volgens leerteambegeleiders zijn voor het Innovatiecluster Kind en Educatie om op in te spelen.

5.1 Interprofessioneel samenwerken op de kaart gezet volgens leerteambegeleiders

Leerteambegeleiders proberen hun collega's van hun praktijkorganisatie of opleidingsinstelling te betrekken bij het (leren) interprofessioneel samenwerken door aan te schuiven bij overleggen die een raakvlak hebben met interprofessioneel samenwerken of door collega's voorlichting te geven of informeel erover te vertellen.

Aan de voorkant wordt collega's soms gevraagd om input te leveren voor op te pakken interprofessionele vraagstukken. Aan de achterkant worden ze uitgenodigd voor presentaties van de opbrengsten van een leerteam. Sommige docenten proberen het in hun lessen (bijvoorbeeld Persoonlijke Professionele Ontwikkeling: PPO) te verwerken, terwijl anderen iets schrijven voor een nieuwsbrief van hun organisatie of de directeur een update geven. Studenten worden ook wel eens op collega's afgestuurd om hen te interviewen. Verscheidene leerteambegeleiders geven aan dat ze zelf vinden dat ze interprofessioneel (leren) samenwerken te weinig onder de aandacht binnen hun organisatie brengen.

De vragen die betrekking hebben op de bekendheid van interprofessioneel samenwerken binnen de eigen organisatie, zijn nog maar door acht leerteambegeleiders beantwoord. Daarvan kunnen er twee geen vergelijking met vorig schooljaar maken, vermoedelijk omdat hun organisatie of zijzelf toen nog niet aan het project deelnamen.

Drie respondenten zijn van mening dat sinds schooljaar 2021-2022 er niet meer of minder aandacht voor interprofessioneel samenwerken is gekomen; de andere drie vinden in verschillende gradaties dat daarvan wel sprake is. In lijn daarmee wordt het gesprek over (leren) interprofessioneel samenwerken volgens vier leerteambegeleiders vaker gevoerd.

Interprofessioneel (leren) samenwerken is nog niet geïntegreerd in het curriculum, menen vier leerteambegeleiders; nog eens drie van hun collega's staan hier neutraal in. Slechts één respondent vindt dat al wel helemaal het geval. Ook de integratie van interprofessioneel (leren) samenwerken in het praktijkcurriculum (bijvoorbeeld stage) is nog niet voldoende tot stand gekomen, maar het lijkt wel iets méér dan bij het theoretische deel van het curriculum: twee leerteambegeleiders vinden '(helemaal) van wel', drie scoren 'neutraal' en nog eens drie vinden van 'niet'.

5.2 Kansen voor Innovatiecluster Kind en Educatie volgens leerteambegeleiders

Er is in het onderzoek een open vraag gesteld aan leerteambegeleiders of zij voor het Innovatiecluster Kind en Educatie nog kansen zien. Deze kansen zouden bijvoorbeeld op het terrein van mogelijke samenwerkingen, professionalisering of het curriculum kunnen liggen. Een greep uit de verschillende reacties:

- > Een studentengroep die zich inzet en van daaruit zich interesseert voor de buurt, sport en bewegen, gezonde leefstijl, zorg voor de omgeving (mens en milieu).
- > De meerwaarde van interprofessioneel samenwerken verduidelijken en in curricula aanwijzen waar al op het gedachtegoed van interprofessioneel samenwerken ingestoken wordt.
- > Betere voorlichting voor studenten.
- > Samenwerking tussen studenten Pedagogiek en Social Work.
- > Samenwerking met stagiairs kinderopvang, maar ook stagiairs van wijkagent of buurtsportcoach.
- > Dialoogkaarten voor praktijkorganisaties.
- > Elkaar blijven ontmoeten.
- > Uitwisseling van ervaringen door intervisie onder studenten: meer inzetten op persoonlijke behoeften en niet zozeer op eindproduct.
- > Ook uitrollen naar Steenwijkerland (onontgonnen terrein tussen sociaal domein en onderwijs).
- > Gebruik maken van methodiek 'Lesson Study' voor leerteams.
- > Ervoor zorgen dat het vraagstuk van meet af aan zinvol is voor studenten (grotere motivatie).
- > Laat studenten leren van ervaren professionals door hen (volwaardig!) te laten deelnemen in andere professionele leerteams met ib'ers, directie, maatschappelijk werk etc.: dat is in de huidige opzet minder (alleen studenten, naast natuurlijk leerteambegeleiders).

Hoofdstuk 6

Professionalisering van leerteambegeleiders

In het kader van dit project zijn er professionaliseringsbijeenkomsten voor leerteambegeleiders. In § 6.1 wordt de beoordeling van die deskundigheidsbevordering beschreven. Veelal gaat het daarbij om rapportcijfers voor verschillende aspecten. In § 6.2 staat de scholingsbehoefte van leerteambegeleiders centraal.

6.1 Beoordeling professionaliseringsbijeenkomsten

Het merendeel van de leerteambegeleiders (dertien van de achttien) vindt het aantal professionaliseringsbijeenkomsten 'precies goed'. De andere vijf vinden dat aantal 'te groot' (n=3) dan wel 'te klein' (n=2). Wie niet tevreden was met het aantal sessies, kreeg de vraag voorgelegd naar het ideale aantal, maar daarop werd nauwelijks geantwoord.

De professionaliseringsbijeenkomsten worden wisselend beoordeeld als het gaat om de collegiale consultatie, waarin ervaringen met elkaar worden uitgewisseld of om de inhoudelijke kennisdeling via een lezing of presentaties. Gemiddeld scoren de achttien leerteambegeleiders daarop een 6.0 respectievelijk een 5.5 als rapportcijfer.

De gemiddelde score voor de inbreng van andere collega's is een 5.8, terwijl die een 6.2 is omtrent de deskundigheid van het ontwerpteam van actielijn 3 en 4 (dat gaat over het professionaliseren van docenten, praktijkbegeleiders en andere betrokken medewerkers van praktijkorganisaties).

De aansluiting bij praktijkvragen krijgt van de leerteambegeleiders gemiddeld een 5.9 en de planning levert een gemiddelde score van 5.3 op.

Er worden vaker (zware) onvoldoendes (op de zes aspecten in een paar gevallen een 1 of 2) uitgedeeld dan heel hoge cijfers (in totaal één keer een 9 en nergens een 10).

6.2 Scholingsbehoefte leerteambegeleiders

Leerteambegeleiders zouden het volgende schooljaar (2022-2023) graag aan persoonlijke leervragen willen werken tijdens de professionaliseringsbijeenkomsten. Het betreft dan vooral hoe studenten intrinsiek te motiveren om bij te dragen aan een leerteam (naast hun studie). Ook wil iemand leren hoe de verantwoordelijkheid te leggen bij de studenten (het zweet op de juiste rug), zonder het doel uit het oog te verliezen.

Leerteambegeleiders zouden die professionalisering het liefst doen door middel van intervisiegroepjes of het bijwonen van een lezing of workshop. Met elkaar meelopen als collegiale consultatie of coaching door een deskundige zijn volgens de leerteambegeleiders minder populaire werkvormen.

Hoofdstuk 7

Vergelijking met Tussenrapportage 2020-2021

Deze tussenrapportage gaat over schooljaar 2021-2022. Het is van belang om niet alleen te peilen hoe de leerteams op dit moment functioneren, maar ook wat de verschillen zijn met het voorgaande schooljaar (2020-2021). Omdat de vragenlijsten voor de studenten en de leerteambegeleiders tussentijds enigszins gewijzigd zijn (vragen die inmiddels achterhaald leken, werden niet opnieuw voorgelegd en nieuwe vragen werden toegevoegd), is niet op elk item een vergelijking mogelijk.

In § 7.1 worden de (kwantitatieve) scores van beide meetjaren met elkaar vergeleken, voor zover het om de studenten gaat. Hetzelfde wordt in § 7.2 gedaan, maar dan voor de leerteambegeleiders.

Voor wat betreft de kwantitatieve data konden gemiddelden berekend worden, als het om oordeelschalen oplopend van 1 (slechte score of helemaal ermee oneens) tot en met 5 of 10 (beste score of helemaal mee eens) gaat. Waar van toepassing werden de scores gespiegeld, zodat een 1 steeds voor een slechte score staat en een 5 of 10 voor een goede. Wat betreft de paar nominaal geschaalde variabelen moeten percentages vergeleken worden.

Vanwege de kleine onderzoeksgroepen (zeker bij leerteambegeleiders) kon er niet statistisch getoetst worden. Daarom worden de gemiddelden met elkaar vergeleken en hieronder alleen gerapporteerd als het een verschil groter dan een halve punt op die vijf- of tienpuntsschaal betreft. In bijlage 2 zijn zowel de gemiddelde scores op deze items per meting opgenomen en ook de verschillen.

De kwalitatieve onderzoeksresultaten laten zich moeilijker met elkaar vergelijken over de beide jaren heen. Het n=1-gehalte van veel antwoorden maakt onderlinge vergelijking lastig, maar in § 7.3 worden wel een paar globale opmerkingen hierover gemaakt.

7.1 Vergelijking scores studenten

Er konden 9 items, die in beide metingen aan studenten waren voorgelegd, vergeleken worden. Op alle 9 wordt in schooljaar 2021-2022 iets beter gescoord dan in schooljaar 2020-2021, maar de verschillen zijn doorgaans klein.

De grootste gemiddelde winst (0.7 respectievelijk 0.6) is behaald op enerzijds het zicht dat studenten door het werken in een leerteam verkregen in wat studenten van andere opleidingen doen en anderzijds het kunnen aansluiten bij de behoeften van het kind.

7.2 Vergelijking scores leerteambegeleiders

Leerteambegeleiders kregen 28 items voor de tweede keer aangeboden in het onderzoek. Daarvan laten er twaalf een (geringe of grotere) achteruitgang van de gemiddelde score zien. De grootste betreffen de rapportcijfers voor de professionaliseringsbijeenkomsten: de inhoudelijke kennisdeling (lezing of presentatie, de inbreng van andere collega's én de deskundigheid van het ontwerpteam van actielijn 3 en 4 worden in meetjaar 2021-2022 met ongeveer een halve punt op een tienpuntsschaal lager gewaardeerd.

De planning van de bijeenkomsten kreeg in de tweede meting gemiddeld een onvoldoende (5.3), waar eerder nog gemiddeld een 6.6 werd gescoord.

Op veertien (van de 28) items valt echter een vooruitgang te constateren. Doorgaans is die klein, maar op drie items een halve punt of groter. Daar waar wel sprake is van een groter positief verschil tussen beide metingen, gaat het om het gunstiger oordeel over het interprofessionele karakter van het vraagstuk, de verbinding met de praktijkorganisatie en het contact met de collega-leerteambegeleider.

Op de overige twee items zijn de gemiddelde scores (afgerond) gelijk gebleven (zie ook bijlage 2).

7.3 Vergelijking kwalitatieve data van studenten en leerteambegeleiders

De interprofessionele vraagstukken, die in schooljaar 2020-2021 werden aangepakt waren in grote lijnen dezelfde als in het daaropvolgende schooljaar. Hooguit stonden eerder het ontwikkelen van bepaalde lesactiviteiten wat meer centraal.

De ideale begeleiding van een leerteam bestond voor studenten van de voorgaande lichting vooral uit de beschikbaarheid van de leerteambegeleider en de duidelijkheid van de opdracht en het vraagstuk.

In schooljaar 2021-2022 speelt dat nog steeds, maar opvallend vaak werd nu aangegeven dat studenten ook willen dat de leerteambegeleider hun de ruimte laat om hun eigen gang te gaan, dus niet te sturend moeten zijn. Na wat strakkere begeleiding in de opstartfase, kan de inzet van de leerteambegeleider wat meer naar de achtergrond gaan (meer coachend): 'Blijf achter glas', zo formuleert een van de studenten het nu. Vaste contactmomenten komen nu ook vaker naar voren als wens.

De succesfactoren rond de samenwerking van studenten lijken over de jaren heen gelijk gebleven te zijn: goede communicatie en een dito taakverdeling bevorderen de samenwerking. De wisselende aanwezigheid (bijvoorbeeld door andere stagedagen te hebben, maar ook door gebrek aan motivatie: gewoon wegblijven) blijft ook een jaar later een lastig probleem voor de samenwerking, zo geven studenten aan.

Een van de leereffecten van het interprofessionele leerteam is ook nu weer het leren kennen van de perspectieven van andere beroepsbeoefenaren op dezelfde casus en dat dit zorgt voor synergie ten behoeve van het kind of diens netwerk.

Leerteambegeleiders hanteren in 2021-2022 min of meer dezelfde kanalen om collega's van de praktijkorganisatie of opleidingsinstelling bij interprofessioneel (leren) samenwerken te betrekken als eerder: ervan melding maken in vergaderingen en ook vertellen over hun rol als leerteambegeleider.

De aanbevelingen voor het Innovatiecluster Kind en Educatie lijken op beide meetmomenten te liggen in organisatorische zaken (planning en eenduidige instructie voor leerteambegeleiders) als ook in de wens de aard van de deelnemende studenten te verbreden met studenten die op het terrein van sport en sociaal werk en welzijn worden opgeleid.

De leervraag voor professionaliseringsbijeenkomsten van leerteambegeleiders richt zich wederom op de begeleiding van de leerteams en het motiveren van deelnemende studenten.

Hoofdstuk 8

Conclusies, discussie en aanbevelingen

In dit hoofdstuk komen de conclusies van deze tweede tussenrapportage bij elkaar door alle onderzoeksvragen achtereenvolgens te beantwoorden (§ 8.1). In § 8.2 worden enkele bevindingen nog eens tegen het licht gehouden, zowel inhoudelijk als methodologisch. De aanbevelingen voor de deelnemende praktijkorganisaties en opleidingsinstellingen en voor het Innovatiecluster Kind en Educatie zijn opgenomen in § 8.3.

8.1 Conclusies

De conclusies van dit onderzoek worden aan de hand van de zeven onderzoeksvragen (zie ook § 1.1) gepresenteerd.

1. Welke vraagstukken worden door interprofessionele leerteams opgepakt?

Er lijken twee typen vraagstukken in de leerteams aan de orde gesteld te worden: lesinhoud voor de praktijkschool en concrete hulpverlening. Bij het eerste type gaat het om de invulling van een les aan leerlingen van de basisschool, terwijl het tweede type een individuele casus voor ogen heeft waarbij een actuele hulpvraag (interprofessioneel) beantwoord moet worden. Ook de (inter)professionaliteit van teamleden is soms een thema.

Het vraagstuk was doorgaans al door de praktijkorganisatie 'bedacht'; zelden doen studenten dat zelf.

2. Hoe tevreden zijn studenten en leerteambegeleiders over de opgepakte vraagstukken?

Studenten vinden het vraagstuk waarmee het leerteam zich bezighoudt nuttig voor vooral de praktijkorganisatie en/of het kind. Bijna allemaal vinden ze het vraagstuk precies goed qua moeilijkheidsgraad en reikwijdte.

Dat laatste (niveau en scope) vinden *leerteambegeleiders* doorgaans ook. Verder vinden zij het vraagstuk enthousiasmerend en betekenisvol voor studenten, aansluitend bij de diverse opleidingsniveaus en voldoende interprofessioneel.

3. Wat vinden studenten en leerteambegeleiders van de begeleiding van de leerteams en de onderlinge samenwerking?

Bijna alle *studenten* zijn (zeer) tevreden over de ontvangen begeleiding. Van een leerteambegeleider verwachten studenten vooral inzet op randvoorwaardelijk terrein: sfeer, kennismaken, opstarten en het realistisch gehalte van de opdracht in de gaten houden, evenals communicatie en verwachtingenmanagement. Een goede leerteambegeleider geeft studenten ruimte om te ontwikkelen en laat hen soms doelbewust tegen zaken aanlopen. Hij of zij stelt zich coachend op.

De samenwerking tussen studenten van verschillende opleidingen wordt door henzelf doorgaans als (zeer) positief beoordeeld. Enkele belangrijke elementen blijken de communicatie, het plannen en het waarderen van ieders inbreng te zijn. Winst is nog te behalen op trouwe aanwezigheid en het trainen van samenwerkingsvaardigheden.

Ongeveer de helft van de *leerteambegeleiders* vindt de begeleiding van een leerteam (heel) complex, terwijl de anderen dat niet zo ervaren. Op zich gaat het begeleiden van een leerteam

de meesten wel goed af (vinden ze ook zelf), maar moesten ze nog wel wat in deze rol groeien. De leerteambegeleiders ervaren hun taak als professioneel verrijkend. De mate van vrijblijvendheid die sommige studenten, maar ook opleidingen uitstralen, vinden zij (en ook een deel van de studenten) een lastige.

4. Wat zijn volgens studenten en leerteambegeleiders opbrengsten van het werken in leerteams?

Studenten geven aan te leren van de inhoud van de eigen én andere beroepsopleidingen en van de andere perspectieven op onderwijs en hulpverlening van hun medeteamliden: $1+1=3$. Daardoor kan beter aangesloten worden op de behoeften van het kind. Het leren beter samen te werken gaat voor een deel van de studenten op. Het deelnemen aan een leerteam heeft bij de helft van de studenten invloed gehad op hoe zij hun carrière voor zich zien. Studenten zien deelname aan een leerteam veelal als een aanrader voor medestudenten.

Leerteambegeleiders zijn verdeeld over de vraag of hun leerteam goed functioneert. Naast aspecten die al bij de begeleiding aan de orde kwamen, noemen zij nog roostertechnische zaken, die studentdeelname soms in de wielen rijden. De opbrengst van sommige leerteams is beperkt als gevolg van coronamaatregelen, die dan vooral op de motivatie van studenten invloed hadden.

5. Op welke manier dragen leerteambegeleiders het gedachtegoed van interprofessioneel werken uit in hun organisatie?

Dé manier om interprofessioneel werken op de kaart te zetten binnen de eigen opleidingsinstelling of praktijkorganisatie is het in formele settingen (vergaderingen die raakvlakken hebben met dit onderwerp of voorlichting in nieuwsbrieven) of informele settingen (koffieautomaatgesprekken) vertellen over interprofessioneel samenwerken.

Verder worden collega's gevraagd om input voor interprofessionele vraagstukken of het bijwonen van eindpresentaties van leerteams. Een enkeling geeft aan dat (leren) interprofessioneel samenwerken vaker ter sprake komt dan eerder, maar anderen vinden dat ze zelf dit thema meer onder de aandacht binnen hun organisatie zouden moeten brengen. De integratie van interprofessioneel (leren) samenwerken in het (praktisch als ook theoretisch) curriculum lijkt nog in de kinderschoenen te staan.

6. Welke scholingsbehoeften hebben leerteambegeleiders zelf en hoe beoordelen zij de georganiseerde professionaliseringsbijeenkomsten?

Hoe *studenten* intrinsiek te motiveren bij te dragen aan het interprofessionele leerteam en hoe studenten eigenaarschap te geven, zijn thema's waarop (sommige) leerteambegeleiders zich zouden willen bekwamen tijdens deskundigheidsbevordering. Dat doen zij het liefst door intervisie of het bijwonen van een workshop.

De professionaliseringsbijeenkomsten worden doorgaans matig positief beoordeeld door *leerteambegeleiders*. Op diverse aspecten scoort men variërend van 5.3 tot 6.2 als gemiddeld rapportcijfer. De planning scoort gemiddeld laag, terwijl de deskundigheid van het ontwerpteam bijna een heel punt hoger ligt. Ervaringen uitwisselen, kennisdeling en het oordeel over de inbreng van collega's alsook de aansluiting bij praktijkvragen scoren daar tussenin.

7. In welke mate zijn er verschillen te constateren tussen de onderzoeksresultaten gepresenteerd in de tussenrapportages van 2020-2021 en 2021-2022?

Waar vergelijking van *student*-items over de twee meetjaren mogelijk was, komt naar voren dat er sprake is van een lichte verbetering van de scores. Op het zicht krijgen op de inhoud van

andere beroepsopleidingen en het aansluiten bij de behoeften van het kind lijkt verhoudingsgewijs de meeste winst behaald te zijn (ruim een half punt op een vijfpuntsschaal).

Items, die twee keer zijn voorgelegd aan *leerteambegeleiders*, laten deels een lichte achteruitgang en deels een lichte vooruitgang van gemiddelde rapportcijfers zien. Enkele uitgevraagde elementen van professionaliseringsbijeenkomsten worden in schooljaar 2021-2022 iets (circa een halve punt) lager beoordeeld dan eerder; de tevredenheid over de planning van de sessies daalt aanzienlijk tot een onvoldoende. Waar er winst geboekt werd, was die doorgaans klein, behalve als het gaat om het interprofessionele karakter van het vraagstuk, de verbinding met de praktijkorganisatie en het contact met de collega-leerteambegeleider.

Kwalitatieve onderzoeksresultaten laten zich lastiger vergelijken, maar er lijken geen grote verschuivingen in de meningen van *studenten* en *leerteambegeleiders* in het afgelopen schooljaar te zijn opgetreden.

8.2 Discussie

Veel scores zijn behoorlijk positief, bij zowel de studenten als de leerteambegeleiders. Het percentage respondenten dat het (helemaal) eens is met een positieve stelling is doorgaans (veel) groter dan de groep negatief gestemden of zij die de neutrale optie (niet eens, niet oneens) kozen. Als op een vijfpuntsschaal (1-5) gemiddeld rond een 4.0 wordt gescoord, dan is het maar de vraag of zo'n gunstig resultaat gemakkelijk overtroffen kan worden. Hetzelfde geldt voor gemiddelde scores rond de 8.0 op een tienpuntsschaal (rapportcijfers). Uit de verschillen van bijlage 2 wordt duidelijk dat verschuivingen over beide meetjaren heen, veelal tamelijk gering zijn.

Wellicht kunnen opleidingen, het werkveld en het Innovatiecluster Kind en Educatie hun energie beter richten op aspecten die door de bank genomen lager scoren; daar is meer winst te behalen.

Ondanks het doorgaans gunstige scorebeeld, wordt er toch ook wel (gemiddeld genomen) een (krappe) onvoldoende gescoord op verscheidene items, zeker door de leerteambegeleiders. Zij lijken – ook ten opzichte van het vorige schooljaar – flink kritisch op hun professionalisering. Hoofdstuk 7 en bijlage 2 laten zien dat de meeste rapportcijfers op dat vlak verslechterden en onder het niveau van een voldoende zakten.

Mogelijk waren leerteambegeleiders in de eerste meting positiever gestemd, omdat ze toen nog minder in de gaten hadden wat van zulke professionaliseringsbijeenkomsten te verwachten of wat precies nodig te hebben. Wellicht zijn de kinderziekten van het organiseren van leerteams voorbij en lopen ze nu tegen inhoudelijke problemen aan waarvoor de professionaliseringsbijeenkomsten (nog) geen afdoende oplossing bieden. De planning van de deskundigheidsbevordering heeft hierbij serieuze aandacht: die scoort volgens de leerteambegeleiders duidelijk onvoldoende en is afgelopen schooljaar aanzienlijk verslechterd. Mogelijk is het met meer deelnemende leerteams in schooljaar 2021-2022 lastiger geworden één gezamenlijk moment te prikken waarop veel leerteambegeleiders tijd beschikbaar hebben voor professionaliseringsbijeenkomsten.

Als gekeken wordt naar hoe studenten de ideale leerteambegeleiding beschouwen (zie § 3.1), dan moet zo'n leerteambegeleider ook wel een schaap met vijf poten zijn en kan hij of zij best wat steun van collega-leerteambegeleiders of andere professionals gebruiken. De scholingsbehoeften van leerteambegeleiders geven dit deels ook aan.

Dat de mate van integratie in het theoretisch curriculum op een vijfpuntsschaal nog niet het schaalgemiddelde haalt (2.8), is niet zo verontrustend. Dat is immers een van de doelen van dit project. Dat er afgelopen schooljaar al een bescheiden winst van gemiddeld 0.3 punten valt te constateren, is hoopgevend te noemen.

De opgepakte vraagstukken lijken nog lang niet altijd interprofessioneel van aard te zijn. Mogelijk zien studenten en leerteambegeleiders dat anders dan de ontwerpteams van het Innovatiecluster en ervaren zij het qua opleiding en niveau gemêleerde gezelschap van studenten al als grote winst. Leerteambegeleiders zijn eerder wel getraind op het interprofessionele karakter van een opdracht, maar mogelijk verdient dit een follow-up.

Een punt van aandacht (en zorg) is dat leerteambegeleiders (en ook wel studenten) hun 'beklag' erover doen dat de motivatie van sommige studenten niet bijster groot is: de opkomst per bijeenkomst is altijd maar weer afwachten, zo lijkt het en dan nog hebben de studenten lang niet altijd de gemaakte afspraken uitgevoerd. Mogelijk is hier winst te behalen door studenten die a priori gemotiveerd en geïnteresseerd zijn in een interprofessioneel leerteam op een stageplek te plaatsen waarop dat mogelijk is. Nu 'overkomt' het driekwart van de responderende studenten, die wellicht helemaal niet zitten te wachten op een extra tijdsinvestering, die daarnaast ook nog niets concreets oplevert – als alleen gedacht wordt aan extra studiepunten. Daar lijkt tegenover te staan dat wie zich wel actief inzet, medestudenten aanraadt deel te nemen aan een interprofessioneel leerteam.

Drie praktijkorganisaties stopten na het eerste schooljaar dat zij met leerteams draaiden. Hieruit is lering getrokken. Aan de andere kant kwamen er ook elf nieuwe praktijkorganisaties in beeld. Mogelijk is er sprake van een olievlekwerking: het goede nieuws over interprofessioneel (leren) samenwerken gaat rond in de regio en daar wil men als praktijkorganisatie bij zijn!

Eén van de zes doelstellingen van het Innovatiecluster luidt: Effecten van interprofessioneel samenwerken onderzoeken en borgen, deze kennis delen binnen het Innovatiecluster en landelijke kennisdeling verzorgen naar andere opleidingsinstellingen, overheid en ondersteuningsplatforms (zie basisdocument *Leren interprofessioneel werken in het domein Kind en Educatie*, 2020, p. 15). Onder andere deze tussenrapportage is een realisering van genoemde doelstelling.

Verder is dit onderzoek ingediend als presentatie op de Onderwijs Research Dagen-conferentie van 2023 en wordt er hierover een presentatie gehouden op het Velon Congres van de Vereniging Lerarenopleiders Nederland en op diverse andere regionale en landelijke symposia. De inhoud van de bevindingen kan gebruikt worden bij het helpen bereiken van de andere vijf doelstellingen. In de laatste evaluatie over schooljaar 2023-2024, tevens eindevaluatie van dit project, worden de onderzoeksresultaten stuk voor stuk naast het oogmerk van het Innovatiecluster gelegd.

Dan nog een paar opmerkingen over de methodologie. De representativiteit van de studenten-respondentengroep voor alle deelnemende opleidingen is goed te noemen. Het aantal respondenten is – zeker onder de leerteambegeleiders – echter niet erg groot; de respons is met 36% (studenten) en tegen de helft bij de leerteambegeleiders, redelijk. Wellicht is de respons onder leerteambegeleiders beïnvloed door het vrij grote verloop onder hen; voor velen lijkt het er een klus 'die je erbij doet'. Mogelijk schiet het commitment vanuit de eigen organisatie en gebrekkige facilitering van deze werkzaamheden tekort. Hoe dan ook: de redelijke respons (procentueel en getalsmatig) maakt, dat de bevindingen in deze rapportage niet verabsoluteerd kunnen worden. Bovendien zijn de vershuilscores (hoofdstuk 7 en bijlage 2) niet statistisch getoetst, zodat geconstateerde verschillen toevalstreffers kunnen zijn.

Het is maar de vraag of leerteambegeleiders van praktijkorganisaties zicht hebben op bijvoorbeeld het theoretische curriculum van opleidingen en andersom: of leerteambegeleiders van opleidingen voldoende op de hoogte zijn van de praktijkcurricula om antwoord op desbetreffende vragen te kunnen geven. In het verlengde daarvan zou het interessant zijn om de scores van beide typen

leerteambegeleiders naast elkaar te zetten, maar daartoe moet het aantal respondenten van beide subgroepen eigenlijk groter zijn om enige zeggingskracht eraan te ontleen.

Het is onduidelijk welke invloed de oververtegenwoordiging van een paar groepen studenten (Onderwijsassistent, pabo en Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerker) op de onderzoeksresultaten heeft gehad. Mogelijk wordt de mening van bijvoorbeeld studenten Sociaal Werk in dit evaluatieonderzoek wat weggedrukt.

8.3 Aanbevelingen

Op grond van de onderzoeksresultaten kunnen enkele aanbevelingen gedaan worden. In § 5.2 is verslag gedaan van wat leerteambegeleiders vinden waarop het Innovatiecluster Kind en Educatie zich zou moeten richten; die tips komen goeddeels overeen met de hierna genoemde adviezen.

Praktijkorganisaties en opleidingen

- > Pak de vrijblijvendheid van sommige studenten aan. Ga na of meer leerteambijeenkomsten per maand daaraan zouden bijdragen (eventueel blended contactmomenten of een afbouw van het aantal contacturen door de tijd heen). Koppel daarnaast trouwe inzet aan de eigen loopbaanperspectieven voor interprofessioneel samenwerken of beloon studenten op passende wijze.
- > Erken dat er taaie problemen van organisatorische aard bestaan, bijvoorbeeld de geconstateerde planningsproblemen om bijeenkomsten te organiseren (zowel van het leerteam als van professionalisering voor leerteambegeleiders). Leer hiermee om te gaan en zoek wegen om deze complexiteit niet het leerproces te laten frustreren.
- > Versterk (en communiceer naar leerteamleden) het commitment van de praktijkorganisaties aan interprofessioneel samenwerken.
- > Versterk de interprofessionele samenstelling van leerteams.
- > Help leerteambegeleiders interprofessioneel samenwerken te introduceren binnen hun opleidingsinstelling of praktijkorganisatie.
- > Laat studenten leren van ervaren professionals door hen (volwaardig!) te laten deelnemen in andere professionele leerteams met ib'ers, directie, maatschappelijk werk en anderen.

Innovatiecluster Kind en Educatie

- > Maak een blauwdruk voor opleidingen en praktijkorganisaties hoe interprofessioneel (leren) samenwerken meer te integreren in hun curricula.
- > Verbeter het nut en de kwaliteit van professionaliseringsbijeenkomsten; bied leerteambegeleiders hulp bij het aannemen van hun nieuwe rol: houding, kennis en vaardigheden en besteed (nogmaals) aandacht aan het interprofessionele karakter van de op te pakken vraagstukken. Vraag bij leerteambegeleiders concreter uit via een focusgroeps gesprek of groepsevaluatie aan het einde van een bijeenkomst waaraan leerteambegeleiders precies behoefte hebben.
- > Vraag na waarom de ene leerteambegeleider het begeleiden van een leerteam wel complex vindt en de andere niet. Ga na of dit met persoonlijkheidskenmerken, (de chemie binnen) het leerteam of met iets anders te maken heeft.
- > Help (ook vanaf deze kant) leerteambegeleiders interprofessioneel samenwerken te introduceren binnen hun opleidingsinstelling of praktijkorganisatie.

Bijlagen

Bijlage 1

Representativiteit studentengroep

In tabel 1 wordt in de tweede en derde kolom weergegeven welk aandeel elke opleiding heeft in de leerteams, in absolute en relatieve zin. De twee rechterkolommen bevatten de absolute aantallen en percentages van de responsgroep, ook weer uitgesplitst naar opleiding.

De conclusie, die uit vergelijking tussen de beide kolommen met percentages getrokken kan worden, is dat de responsgroep een goede afspiegeling is van de hele groep studenten die aan leerteams deelnamen.

Opleiding	Aantal studenten populatie	Percentage studenten populatie	Aantal studenten responsgroep	Percentage studenten responsgroep
Pedagogisch Medewerker Kinderopvang	15	11%	3	6%
Onderwijsassistent	39	29%	17	35%
Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerker	18	13%	8	16%
Pedagogisch Educatief Professional	6	4%	3	6%
Pedagogisch Management Kind en Educatie	10	7%	3	6%
Pabo	37	27%	11	22%
Sociaal Werker / Social Work	8	6%	2	4%
Overige	3	2%	2	4%
Totaal	136	100%	49	100%

Tabel 1 Deelname van studenten aan leerteams en aan onderzoek, uitgesplitst naar opleiding.

Bijlage 2

Kwantitatieve scores schooljaar 2020-2021 en 2021-2022

In tabel 2a en 2b staan de gemiddelde scores op items die in beide schooljaren aan studenten respectievelijk leerteambegeleiders werden voorgelegd. In de linkerkolom staat het item omschreven.

In tabel 2b (de leerteambegeleiders) staat daarachter tussen haakjes of het een stelling betrof ('helemaal oneens' tot 'helemaal eens'; score 1-5) of een rapportcijfer (score 1-10).

Studenten (tabel 2a) kregen alleen schalen van 1-5 aangeboden. De items met de percentages onderaan tabel 2b betroffen een driepuntsschaal, waarvan de score 'precies goed' over beide meetmomenten heen gegeven wordt. Negatieve items zijn gehercodeerd, zodat hogere scores altijd iets positiefs impliceren.

De verschillen wijken door afrondingsverschillen soms een tiende af van wat verwacht kan worden als de scores in de twee middelste kolommen van elkaar afgetrokken worden.

Item	Gemiddelde		Verskil
	2020-2021 (n=28)	2021-2022 (n=37)	
Samenwerking met andere studenten	3.6	4.0	+0.4
Leerteam belangrijk onderdeel volgens organisatie	3.2	3.3	+0.1
Door leerteam meer zicht op andere beroepsopleidingen	3.2	3.8	+0.7
Door leerteam meer zicht op eigen expertise	3.6	3.9	+0.3
Door leerteam beter leren samenwerken	3.3	3.7	+0.4
Door leerteam andere professionals beter kunnen inzetten	3.3	3.6	+0.3
Door leerteam beter aansluiten bij behoeften van kind	3.2	3.8	+0.6
Oordeel nuttigheid interprofessioneel samenwerken	3.6	3.9	+0.3
Aanraden leerteam aan andere studenten	3.6	3.9	+0.2

Tabel 2a Gemiddelde scores (1-5) van studenten op kwantitatieve items.

Item	Gemiddelde		Verskil
	2020-2021 (n=14)	2021-2022 (n=18)	
Vraagstuk wens van praktijkorganisatie (1-5)	4.2	3.9	-0.3
Vraagstuk wens studenten (1-5)	3.1	3.2	+0.1
Vraagstuk enthousiasmerend voor studenten (1-5)	3.9	3.8	0.0
Vraagstuk betekenisvol voor studenten (1-5)	4.0	4.2	+0.2
Vraagstuk aansluitend bij verschillende opleidingsniveaus (1-5)	4.1	4.3	+0.3
Vraagstuk interprofessioneel (1-5)	3.6	4.1	+0.5
Tevredenheid functioneren leerteam (1-5)	3.6	3.7	+0.2
Tevredenheid samenstelling leerteam (1-5)	3.5	3.2	-0.3
Tevredenheid verbinding met praktijkorganisatie (1-5)	3.6	4.1	+0.5
Tevredenheid doorgemaakte ontwikkeling studenten (1-5)	3.6	3.8	+0.3
Tevredenheid contact met collega-leerteambegeleider (1-5)	3.5	4.2	+0.7
Leerteambegeleiding is complex (1-5) (gehercodeerd)	3.5	3.2	-0.3
Leerteambegeleiding lukt goed (1-5)	3.6	4.0	+0.4
Leerteambegeleiding maakt werk interessant (1-5)	3.9	4.1	+0.2
Leerteambegeleiding is verrijking professionele ontwikkeling (1-5)	4.1	4.0	-0.1
Interprof. samenwerken: meer aandacht binnen organisatie (1-5)	4.0	3.7	-0.3
Interprof. samenwerken: meer gespreksonderwerp binnen org. (1-5)	4.0	3.8	-0.2
Interprof. samenwerken: geïntegreerd in (theoretisch) curriculum (1-5)	2.5	2.8	+0.3
Interprof. samenwerken: geïntegreerd in (praktijk)curriculum (1-5)	3.0	3.0	0.0
Professionalisering: waardering collegiale consultatie (1-10)	5.8	6.0	+0.2
Professionalisering: waardering inhoudelijke kennisdeling (1-10)	6.1	5.5	-0.6
Professionalisering: waardering inbreng andere collega's (1-10)	6.4	5.8	-0.6
Professionalisering: waardering deskundigheid ontwerpteam (1-10)	6.6	6.2	-0.5
Professionalisering: waardering planning bijeenkomsten (1-10)	6.6	5.3	-1.3
Professionalisering: waardering aansluiting praktijkvragen (1-10)	6.1	5.9	-0.3
Aantal professionaliseringsbijeenkomsten precies goed	86%	72%	-14%
Reikwijdte vraagstuk precies goed	71%	78%	+7%
Moeilijkheidsgraad vraagstuk precies goed	71%	89%	+18%

Tabel 2b Gemiddelde scores van leerteambegeleiders op kwantitatieve items.